

SPIS TREŚCI

Średniowiecze

Bogurodzica	6
Rozmowa mistrza Polikarpa ze Śmiercią	6
Dusza z ciała wyleciała	10
Lament świętokrzyski	10
Legenda o świętym Aleksym	11
SŁOTA	
[Wiersz o zachowaniu się przy stole]	16
Satyra na leniwych chłopów	17

Renesans

BIERNAT Z LUBLINA

Żywot Ezopa Fryga, mędrca obyczajnego...	20
---	----

MIKOŁAJ REJ

Krótką rozprawą między trzema osobami...	22
Jan Kochanowski	26
Rzecz pospolita albo sejm pospolity	26
O sędziem, co wziął wóz i konie	26
Baba, co w pasyję płakała	27
Gdzie słoma – tu ziarno	27
O cnocie	27
Do świata o jego sprawach rzecz	28

JAN KOCHANOWSKI**Fraszki**

O żywocie ludzkim	33
Na Konrata	33
O doktorze Hiszpanie	33
O miłości	34
Ku muzom	34
Do Jadwigi	34
Na lipę	35
Do gór i lasów	35
Do Magdaleny	36
Do fraszek	36
Na dom w Czarnolesie	36
Na zdrowie	37
Człowiek Boże igrzysko	37

Pieśni*Księgi pierwsze*

Pieśń II	38
Pieśń V	39
Pieśń VII	40
Pieśń IX	41
Pieśń XIV	42
Pieśń XX	43
Pieśń XXII	44
Pieśń XXIV	44

Księgi wtóre

Pieśń V	46
Pieśń IX	47
Pieśń XII	48
Pieśń XXV	49
Pieśń Świętojańska o Sobótce	50

Psalterz Dawidów

Psalm VIII	55
Psalm X	56
Psalm XV	58
Psalm XIX	58
Psalm XLII	60

Treny

Tren I	62
Tren V	62
Tren VII	63
Tren VIII	63
Tren X	64
Tren XVIII	64

MIKOŁAJ SĘP SZARZYŃKI

Sonet I. O krótkości i niepewności na świecie...	66
Sonet IV. O wojnie naszej...	67
Sonet V. O nietrwałej miłości...	67
Pieśń IV Psalmu CXXX paraphrasis	68

SZYMON SZYMONOWIC

Żeńcy	70
-------	----

Barok

DANIEL NABOROWSKI

Na oczy królowny angielskiej...	74
Krótkość żywota	74
Marność	75

SZYMON ZIMOROWIC

Pneumella

76

JAN ANDRZEJ MORSZTYN

O sobie

78

Niestatek (*Prędej kto wiatr...*)

78

Niestatek (*Oczy są ogień...*)

79

Cuda miłości

79

Do trupa

80

Nagrobek Perlisi

80

WACŁAW POTOCKI

Transakcja wojny chocimskiej

82

Kto mocniejszy, ten lepszy

84

Nierządem Polska stoi

85

Zbytki polskie

86

Pospolite ruszenie

86

ZBIGNIEW MORSZTYN

Żywot – sen i cień

88

Duma niewolnicza

89

WESPAZJAN KOCHOWSKI

Ofiarowanie poesim polskiej...

90

Psalm XXII. Na wyjezdne pod Wiedeń...

92

Tekst anonimowy

Lament chłopski na pany

93

ADAM NARUSZEWICZ

Chudy literat

96

IGNACY KRASICKI

Monachomachia

99

Satyry

Do króla

104

Świat zepsuty

107

Pijaństwo

108

Bajki i przypowieści

Wstęp do bajek

111

Ptaszki w klatce

111

Szczur i kot

111

Dewotka

111

Filozof

112

Groch przy drodze

112

Jagnię i wilcy

112

Malarze

112

Pasterz i owce

113

Kruk i lis

113

STANISŁAW TREMBECKI

Jeleń przeglądający się

114

Wilk i baranek

114

Myszka, kot i kogut

115

W imionniku Marcjanny K.

116

Do panny Tekli

117

Gość w Heilsbergu...

118

FRANCISZEK KARPIŃKI

Do Justyny	119
Laura i Filon	120
Pieśń dziada sokalskiego w kordonie cesarskim	122
Pieśń o narodzeniu Pańskim	123
Na dzień trzeci maja...	124
Żale sarmaty nad grobem Zygmunta Augusta...	125

FRANCISZEK DIONIZY KNIĄŻNIN

Do wąsów	127
Krosienka	128

JAKUB JASIŃSKI

Wiersz w czasie obchodzonej żałoby...	129
---------------------------------------	-----

JÓZEF WYBICKI

Pieśń legionów polskich we Włoszech	131
-------------------------------------	-----

A n o n i m o w a p o e z j a p o l i t y c z n a

Zagadki sejmu czteroletniego	132
Na króla	132
Do broni	132
Do panujących i do narodu	133

R o m a n t y z m

ADAM MICKIEWICZ

Oda do młodości	136
-----------------	-----

Ballady i romanse

Romantyczność	138
Świtezianka	140
Rybka	145
Powrót taty	149
To lubię	151
Lilije	155

Sonety krymskie

Stepy akermańskie	165
Burza	165
Bakczysaraj	166
Ajudah	166
Do M ***	167
Do ***	168
Do matki Polki	169
Reduta Ordon	171
[Snuć miłość...]	174
[Nad wodą wielką i czystą...]	174
[Polaty się lzy...]	175
[Golono, strzyżono...]	175

JULIUSZ SŁOWACKI

Rozłączenie	179
Hymn	180
Grób Agamemnona	181
Testament mój	188
Pogrzeb kapitana Meyzniera	189
W pamiętniku Zofii Bobrówny	191
Sowiński w okopach Woli	191

Do matki	194
Dajcie mi tylko jedną ziemi milę...	194
Uspokojenie	195
Odpowiedź na „Psalmy przyszłości”...	197
Godzina myśli	202

ZYGMUNT KRASIŃSKI

Bóg mi odmówił...	208
Przedświt	208
Módl ty się za mnie...	208
Psalm miłości	209
Nim słońce wejdzie, rosa wyżre oczy	213

CYPRIAN KAMIL NORWID

Moja piosnka [I]	214
Pieśń od ziemi naszej	215
Bema pamięci żałobny-rapsod	217
Siła ich	218
Moja piosnka [II]	218
[Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie]	219
Do obywatela Johna Brown	220

Z Vade-mecum

Przeszłość	221
Czasy	222
W Weronie	222
Harmonia	223
Pielgrzym	223
Fatum	224
Jak...	224
Czułość	225
Język-ojczysty	225
Fortepian Szopena	226

SEWERYN GOSZCZYŃSKI

Marsz za Bug	230
Wyjście z Polski	231

WINCENTY POL

Stary ułan pod Brodnicą	232
Pieśń o ziemi naszej	233

RYSZARD BERWIŃKI

Marsz w przyszłość	235
--------------------	-----

TEOFIL LENARTOWICZ

Złoty kubek	236
Duch sieroty	237

KORNEL UJEJSKI

Chorał	239
Maraton	240
Ostatnia strofa	241

WŁADYSŁAW SYROKOMLA

Nagrobek obywatelowi...	242
W imionniku księżny P[uzyniny]	243

MIECZYSLAW ROMANOWSKI

Sztandary polskie w Kremlu	244
Co tam marzyć!	244

ADAM ASNYK

Sonet (<i>Jednego serca...</i>)	248
Sonet (<i>Pierwsze uczucia...</i>)	248
Między nami nic nie było	249
Bez granic	250
Jedni i drudzy	250
Morskie Oko	251
Daremne żale	253
Dzisiejszym idealistom	253
Ulewa	254
Do młodych	255

Nad głębiami

Sonet IV	256
Sonet XXIX	257

MARIA KONOPNICKA

Rota	258
Przed sądem	258
A czemuż wy, chłodne rosy...	261
Tam, w moim kraju...	261
A jak poszedł król...	262

Młoda Polska

JAN KASPROWICZ

Z chałupy	266
-----------	-----

Krzak dzikiej róży...	266
Święty Boże, Święty Mocny	267
[Rozmawiała się ma dusza]	280
[Przystałem się wadzić z Bogiem]	281
[Rzadko na moich wargach]	282

KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER

Schnąca limba	286
Wszystko umiera z smutkiem i żalobą...	286
Koniec wieku XIX	287
Evviva l'arte!	287
Zawód	288

Z Tatr

Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej	289
W Białem	290

Preludia

Mów do mnie jeszcze...	290
O sonecie	291
W Kaplicy Sykstyńskiej	291
Anioł Pański	292
A kiedy będziesz...	294

STANISŁAW WYSPIAŃSKI

[Jakżeż ja się uspokoję]	295
[Hej, las rymanowski za mgłą]	295
[Gdy przyjdzie mi ten świat porzucić]	296
[I ciągle widzę ich twarze]	297

TADEUSZ MICIŃSKI

*** (<i>Jest serca kraj...</i>)	298
*** (<i>Bądź zdrowa!...</i>)	298
Madonna Dolorosa	299

Droga do Kezmarku	299
*** (<i>Migocą złote pomarańcze...</i>)	300

MARYLA WOLSKA

Na dnie zwierciadeł	301
Godzina, której nie było	301

STANISŁAW KORAB BRZozowski

Próżnia	303
Nadchodzi noc...	303

Poezja po 1918 roku

Poeci debiutujący przed 1918 rokiem

BOLESŁAW LEŚMIAN

Topielec	306
Stodoła	306
Świdryga i Midryga	307
*** (<i>W malinowym chruśniaku...</i>)	309
Dwoje ludzińków	310
Łąka	311
Romans	312
Tamten	313
Dziewczyna	313
Urszula Kochanowska	315
Trupięgi	316
Do siostry	317

LEOPOLD STAFF

Kowal	319
Deszcz jesienny	319
Przedśpiew	321
Curriculum vitae	322
Gęsiarka	322
Zachód jesienny	323
Zmierzch	323
Zniszczenie pomnika Chopina w Warszawie	324
Pierwsza przechadzka	324
Znad ciemnej rzeki...	325
*** (<i>Kto jest ten dziwny nieznajomy...</i>)	326
Most	327
Podwaliny	327
Ciężar	327
*** (<i>Ostatni z mego pokolenia...</i>)	328

KAZIMIERA IŁŁAKOWICZÓWNA

Powrót	329
Preludium wiosenne	329
Nieznane	330
Rzeczulka	330
Umarli... znajomi... kochani...	331
Lament	331
Grób polskiego żołnierza	332
Wyschła rzeka	332
Bóg jest wszędzie	333

Poeci debiutujący po roku 1918 roku

JULIAN TUWIM

Teofania

336

Modlitwa	336
Litania	337
Colloquium niedzielne na ulicy	338
Przy okrągłym stole	338
Rzuciłbym to wszystko	340
Nauka	340
Prośba o piosenkę	342
Do Marii Pawlikowskiej	342
Nędza	343
Rzecz czarnoleska	344
Koń	344
Ciemna noc	345
Do losu	345
Trawa	346
Mieszkańcy	346
Do prostego człowieka	348

JAROSŁAW IWASZKIEWICZ

Przylot	349
Ogrodniczki	349
Do młodej lipy	350
IX (<i>Nic nas z sobą nie łączy...</i>)	351
Odwiedziny miejsc ulubionych w młodości	351
Warkocz jesieni	352
Ciemne ścieżki	355
*** (<i>Za tysiąc lat...</i>)	355

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI

Ślucham i patrzę	357
Wszystko jedno	357
Pustka	358
Cyganie	358
Dworzec	359
Dyskobol	360
Tuwim	360
Kufer	361
Końskie kolana	362
Początek	363

ANTONI SŁONIMSKI

Niemcom	364
Alarm	364
Ten jest z ojczyzny mojej	366
Na rzece	367
Elegia miasteczek żydowskich	367

JAN LECHOŃ

Pani Słowacka	369
[Pytasz, co w moim życiu...]	370
Spotkanie	371
Iliada	371
Jan Kazimierz	372

MARIA PAWLIKOWSKA-JASNORZEWSKA

Nike	373
Babcia	373
Chinoiserie	374
Lenartowicz	374
Ciotki	375
Miłość	376
Nieudany seans	376
Kobieta i Caruso	376
Bratki	377
Róże dla Safony	377

JERZY LIEBERT

Na lipę czarnoleską	379
Rozmowa o Norwidzie	380
Jurgowska karczma	380
Litania do Marii Panny	381
Kołysanka jodłowa	383
Rapsod żałobny	384
Przed domem jarzębina	384
Lisy	385

*** (*Uczę się ciebie, człowieku...*)

Pieśń o zagładzie

386

386

BRUNO JASIEŃSKI

But w butonierce

Przejechali

Echo o Żeromskim

388

388

389

JÓZEF CZECHOWICZ

Na wsi

legenda

w pejzażu

Muzyka ulicy Złotej

dom świętego kazimierza

widzenie

jesienią

pod dworcem głównym w warszawie

żał

modlitwa żałobna

390

390

392

392

393

396

397

397

398

399

ALEKSANDER WAT

Namopanik charuna

*** (*W czterech ścianach mego bólu...*)

Wierzbzy w Alma-Acie

Na melodie hebrajskie

Ciemne świeciło

401

401

402

403

403

ADAM WAŻYK

Tramwaj

Kronika

Próba

Poemat dla dorosłych

405

405

406

407

WŁADYSŁAW BRONIEWSKI

Poezja	410
Do towarzyszy broni	411
Mój pogrzeb	412
Bagnet na broń	413
Żołnierz polski	414
List z więzienia	415
Grób Tamerlana	415
Monte Cassino	416
Co mi tam troski	417
Mazurek Szopena	418
Rozmowa z Historią	420
Ballady i romanse	421
Mazowsze	422
Firanka	423

JULIAN PRZYBÓŚ

Dynamo	424
Krajobraz	425
Droga powrotna	425
Równanie serca	426
Odjazd z wakacji	427
Łuk	428
Z Tatr	429
Wiosna 44	430
Do ciebie o mnie	431

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Serwus, Madonna	432
Prośba o wyspy szczęśliwe	433
O mej poezji	433
O naszym gospodarstwie	434
Wizyta	434
Skumbrie w tomacie	435
Notatki z nieudanych rekolekcji paryskich	436
Zaczarowana dorożka	441
Wielkanoc Jana Sebastiana Bacha	445

Rozmowa liryczna	447
Wit Stwosz	448
Pieśni	450

MIECZYSLAW JASTRUN

*** (<i>Tym krajobrazom oddałem dalekim...</i>)	454
Czytanie Homera	454
Poezja i prawda	455

STANISLAW JERZY LEC

O satyrze	457
Myśli nieuczesane	458

CZESLAW MIŁOSZ

O książce	461
Kołysanka	462
W mojej ojczyźnie	463
Campo di Fiori	463
Ojciec objaśnia	465
Miłość	466
Piosenka o końcu świata	466
Piosenka o porcelanie	467
Traktat moralny	468
Kolędnicy	472
Który skrzywdziłeś	473
Te korytarze	473
Ars poetica?	474
Moja wierna mowa	475
CEconomia divina	476
Wieść	477
Kuźnia	478
Sens	479

JAN TWARDOWSKI

Kochanowskiego przekład psalmów	480
wyjaśnienie	480
niebo	481
poczekaj	481
mrówko ważko biedronko	482
czekanie	482
który stwarzasz jagody	483
śpieszmy się	483
o wróblu	484
Do kaznodziei	485
Wierzę	486

Poeci debiutujący w latach wojny i okupacji

KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI

Sur le pont d'Avignon	488
Pokolenie	488
Kołysanka	489
Wyroki	490
Historia	491
Modlitwa III	492
*** <i>(Niebo złote ci otworzę...)</i>	492
Pokolenie	493
Mazowsze	495
Spojrzenie	497
Z głową na karabinie	498
*** <i>(Tych miłości, które z nami...)</i>	499
*** <i>(Gdy broń dymiącą z dłoni wyjmę...)</i>	499
Elegia o... [chłopcu polskim]	501
Modlitwa do Bogarodzicy	501
Z lasu	502

TADEUSZ GAJCY

Wczorajszemu	504
Legenda o Homerze	506
Chwila biblijna	507
Temu, który przyjdzie	508
Wezwanie	508
Przed odejściem	509

ANDRZEJ TRZEBIŃSKI

wieczór	511
Chopina – marsz żałobny [II]	512

TADEUSZ BOROWSKI

Pieśń	513
*** (<i>Jestem poetą...</i>)	514
*** (<i>Jeżeli się nie zrozumiemy...</i>)	515
Umarli poeci	516
*** (<i>ani wiersz, ani proza...</i>)	517
Odezwa	517
*** (<i>Powróć żołnierze...</i>)	518

Poeci debiutujący po 1945 roku

TADEUSZ RÓŻEWICZ

Ocalony	520
Kasztan	521
Ale kto zobaczy...	521
Księżyc świeci	522
Warkoczyk	523
Dytyramb na cześć teściowej	523
Zostawcie nas	525
List do ludożerców	526
Białe groszki	527

Dziatwa	527
Kto jest poetą	528
Biel	529
Z zyciorysu	530
Cień	531

ANNA KAMIEŃSKA

Genezis	532
Umrę cała	533
Porównanie	533
Mamo	534
Prośba	535
Studnia	535
Powrót	536

WISŁAWA SZYMBORSKA

Klucz	537
Nic dwa razy	537
Jeszcze	538
Muzeum	539
Cień	540
Nagrobek	541
Relacja ze szpitala	541
Wszelki wypadek	542
W przytułku	542
Odkrycie	543
Szkielet jaszczura	544

TADEUSZ NOWAK

Wół	546
Portret z jaszczurką	546
Inna ryba	547
Psalm macierzyński	548
Psalm dziękczynny	549
Psalm przykuty do łoża	549
Wiklinowe słońce	550
Pacierz sierpniowy	551

MIRON BIAŁOSZEWSKI

Karuzela z madonnami	552
Rozprawa o stolikowych baranach	554
Szare eminencje zachwytu	555
Podłogo, błogosław!	555
Autoportret radosny	556
Mironczarnia	557
Idziemy do ciotki Wacki...	557
Wywiad	559

ZBIGNIEW HERBERT

Mój ojciec	561
U wrót doliny	562
Chciałbym opisać	564
Pan od przyrody	565
Pieśń o bębnie	567
Z mitologii	568
Głos wewnętrzny	568
Przesłanie Pana Cogito	570
Heraldyczne rozważania Pana Cogito	571
Domysły na temat Barabasza	572
Podróż	573

STANISŁAW GROCHOWIAK

Modlitwa	575
Rozmowa o poezji	576
Do pani	576
Introdukcja	577
Czyści	578
Do S...	578
*** (<i>A tego roku jesień...</i>)	579
Stance	580
Halszka	581

HALINA POŚWIATOWSKA

*** <i>(jestem z upływającej wody...)</i>	582
*** <i>(kto potrafi...)</i>	582
*** <i>(oslepiam odkąd jej nie ma...)</i>	583
*** <i>(powlokłam lakierem paznokcie...)</i>	584
*** <i>(zawsze kiedy chcę żyć...)</i>	584
*** <i>(o moim domu...)</i>	585
*** <i>(ciekawym jest przylądek...)</i>	585
*** <i>(z tęsknoty pisze się wiersze...)</i>	586

ERNEST BRYLL

Ballada o drzewach	587
*** <i>(Ta wierność dla Mazowsza...)</i>	588
epitafium	588
lawina	589
Boże Narodzenie	589
Ten który	590
Kantyczka	590
*** <i>(Przyjdź do nas Panie...)</i>	591

EDWARD STACHURA

Piosenka dla robotnika rannej zmiany	592
Piosenka dla Potęgowej	593
Zabraknie ci psa	594
Dookoła mgła	595
Biała lokomotywa	596
Jest już za późno, nie jest za późno	597

EWA LIPSKA

nauka	598
moja siostra	598
pewność	599
świt	600
przesłanie	600
boeing 704	601

RAFAŁ WOJACZEK

Erotyk	602
Ojczyzna	602
Prośba [II]	603
Koniec świata	603

STANISŁAW BARAŃCZAK

Protokół	604
Co jest grane	604
5.11.79: Gdyby nie ludzie	605
Widokówka z tego świata	606
Drogi kąciku porad	607